

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Стаття присвячена проблемі визначення структури і змісту професійної компетентності фахівців з фізичної терапії. У статті розглянуто поняття «фізична терапія (фізіотерапія)» та «фізична реабілітація» з позицій міжнародної та вітчизняної науки і практики, визначено особливості їх тлумачення. Проаналізовано міжнародний досвід підготовки фахівців з фізичної терапії. Виокремлено і розглянуто професійні функції фахівця з фізичної терапії. Конкретизовано види діяльності даного фахівця; розкрито особливості клінічного і позаклінічного напрямів професійної діяльності фізичного терапевта. Розглянуто зміст загальних та професійних компетентностей фахівців з фізичної терапії. На підставі узагальнення програмних результатів навчання, в структурі професійної компетентності фахівця з фізичної терапії виділено компетентності: науково-методичні, особистісні, медико-біологічні, реабілітаційні та терапевтичні, психолого-педагогічні. Виокремлено групи професійно важливих якостей фізичного терапевта (моральні, комунікативні, когнітивні, емоційно-вольові та ін.), які сприяють ефективному здійсненню професійної діяльності.

Ключові слова: професійна компетентність, фізична терапія, фізична реабілітація, знання, вміння, професійні функції, професійно важливі якості.

Професія фахівця з фізичної терапії в Україні є порівняно новою, це зумовлює підвищений інтерес науковців до проблем професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії. У вітчизняній педагогіці окремі аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації (спеціальність 227 «Фізична реабілітація» згідно з Таблицею відповідності Переліку наукових спеціальностей з 2017 року переводиться у спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я») стали предметом досліджень Л. Волошко, В. Крупи, В. Кукси, Ю. Лянного, О. Міхєнко, Л. Сущенко.

Проблема професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації (терапії) знайшла відображення в багатьох дослідженнях. Зокрема, розроблено понятійний апарат підготовки фахівців з фізичної реабілітації (терапії) (О. Вацеба, Г. Верич, Т. Круцевич, В. Мурза, В. Мухін, С. Попов, Є. Приступа); висвітлено загальні питання професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах (Н. Белікова, А. Герцик, Т. Д'яченко, В. Кукса, О. Міхєнко, В. Поліщук, Л. Сущенко); конкретизовано окремі аспекти медичної і соціальної реабілітації та реабілітології осіб з обмеженнями життєдіяльності (Л. Вакулєнко, І. Місула, Л. Левицька, В. Лобода, Г. Прилуцька, А. Шевцов, М. Чайковський); проаналізовано особливості відновлення стану здоров'я і втрачених функцій організму людини засобами фізичної реабілітації (І. Башкін, Т. Бойчук, О. Вацеба, А. Вовканич, Т. Д'яченко, Ю. Лянной, О. Марченко, І. Маріонда, В. Мухін).

Проте цілісний підхід до розв'язання проблеми формування професійної компетентності фахівців з фізичної терапії ще не знайшов відображення в наукових працях з теорії та методики професійної освіти.

Спеціальності «фізичний терапевт» і «ерготерапевт» є медичними, але не є лікарськими. Ці спеціальності вже існують в Україні, й з 2017 року розпочато набір студентів для здобуття відповідного фаху.

У сучасній міжнародній практиці фізична терапія (фізіотерапія) – це не галузь медицини, а професія здоров'язбереження, пов'язана зі зміцненням здоров'я, запобіганням фізичної інвалідності, з оцінкою стану та реабілітацією пацієнтів з больовим синдромом, хворобою або травмою, лікуванням із застосуванням фізичних терапевтичних засобів і без застосування медикаментозних, хірургічних або радіологічних засобів. Фізична терапія передбачає використання фізичних засобів і методів, таких як масаж, маніпуляції, терапевтичні вправи, гідротерапія і різні форми енергії, в реабілітації і відновленні нормальної тілесної функції після захворювання або травми.

У Міжнародному класифікаторі професій ISCO-08 спеціальність «фізіотерапевт» внесена в частину 226 «Інші спеціалісти охорони здоров'я». Тобто в європейських країнах, а також у США та Канаді, спеціальність «фізіотерапевт» не відноситься до лікарських.

В Україні розуміння терміну «фізіотерапія» відрізняється від міжнародного. У вітчизняній практиці фізіотерапію трактують як «галузь медицини, що вивчає фізіологічну дію природних (вода, повітря, сонячне тепло і світло) і штучних (електричний струм, магнітне поле та інші) фізичних факторів, а також розробляє методи їхнього лікувального профілактичного застосування», тобто вона вважається лікарською.

Міжнародному розумінню «фізіотерапії» більше відповідає вітчизняне розуміння терміну «фізична реабілітація», який визначають як «застосування фізичних вправ і природних чинників з профілактичною та лікувальною метою в комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих й інвалідів. Вона є невід'ємною частиною лікувального процесу та застосовується на всіх етапах лікування».

У країнах Європи та у США здійснюється підготовка фізіатрів (лікарів-реабітологів) з інтернатурою протягом 5 років. Існують програми підготовки середнього персоналу за спеціальністю «Фізіотерапія і трудотерапія» загальною тривалістю від 1,5 до 5 років (освітньо-кваліфікаційний рівень – «бакалавр», «магістр»), а також «Асистент фізичного терапевта» (термін навчання 1,5–2 роки) без кваліфікаційного рівня.

Мета статті – проаналізувати особливості професійної діяльності фахівців з фізичної терапії і визначити зміст їхньої професійної компетентності.

Швидкий розвиток і запровадження спеціальності «Фізична терапія» породили низку труднощів і протиріч, обумовлених недостатньо чіткою розробленістю її проблемного поля, тлумаченням основних категорій та методологічних основ, практичною відсутністю спеціалізованих фізкультурно-оздоровчих та реабілітаційних споруд, нестачею обладнання та інвентарю для проведення практичних занять з майбутніми фахівцями, браком професійних кадрів та педагогів з досвідом практичної діяльності, відсутністю спеціалізованої пропаганди та реклами щодо можливостей фізичної терапії та її важливої ролі у відновленні та збереженні здоров'я населення.

Головним призначенням фахівця з фізичної терапії є організація роботи з метою виявлення рухових дисфункцій та визначення рухового потенціалу для подальшого відновлення порушених функцій організму людини засобами фізичної терапії та реабілітації, в тому числі технічними та біотехнічними. Але слід звернути увагу на те, що під час проведення фізичної терапії необхідно, в якійсь мірі, проводити й інші види терапії (соціальну, трудову, психолого-педагогічну), тому повний курс терапії та реабілітації можливий лише за умови комплексного підходу у використанні здобутих знань та вмінь фахівцями з фізичної терапії та реабілітації. Адже професійна діяльність фахівця з фізичної терапії та реабілітації виходить за рамки традиційної педагогічної діяльності, об'єднуючи в собі як мінімум три великі галузі знань – фізичну культуру, медицину, спеціальну (корекційну) педагогіку, які спрямовані на досягнення однієї мети – сприяння життєдіяльності людини з обмеженими можливостями в її соціальній адаптації та інтеграції засобами реабілітації [4].

Відповідно до отриманої у вищих навчальних закладах професії, *професійні функції* фахівця з фізичної терапії передбачають: комплексний підхід у використанні різноманітних фізичних вправ та природних чинників для оздоровлення людини; проведення комплексного обстеження, визначення рухових можливостей людини, а також показань і протипоказань до проведення з цією метою тестів із фізичним навантаженням; визначення рівня фізичного стану та фізичної підготовленості людей, які займаються фізичними оздоровчими вправами; розробку та впровадження індивідуального плану фізичної реабілітації у співпраці з іншими спеціалістами (лікарями, соціальними працівниками, психологами, вчителями, тренерами) та пацієнтом; проведення занять фізичними вправами з оздоровчою, лікувальною та відновлювальною метою; пояснення завдань заняття та особливостей рухових дій, рекомендованих пацієнту, на кожному з етапів реабілітації; організацію та проведення контролю ефективності відновлювальних програм на всіх етапах фізичної реабілітації; навчання самоконтролю, масажу та самомасажу; проведення традиційного та нетрадиційного видів масажу; розробку та застосування методик фізичної терапії та реабілітації з урахуванням особливостей трудової діяльності людини; застосування технічних та біотехнічних засобів у процесі фізичної терапії та реабілітації; здійснення виховної роботи в процесі фізичної терапії та реабілітації, пропагування здорового способу життя та формування стійкої спрямованості на оздоровлення; організацію методичного забезпечення реабілітаційних та оздоровчих занять фізичними вправами для людей, які займаються фізичною культурою самостійно; профілактику травматизму, забезпечення безпеки проведення занять; надання першої невідкладної допомоги в разі гострих порушень стану здоров'я; розповсюдження медико-біологічних, екологічних, соціально-економічних, загальнокультурних і правових знань.

Виконання цих функцій передбачає наступні *види діяльності фахівця з фізичної терапії*:

- проведення співбесіди з пацієнтом для визначення його скарг чи побажань, ведення записів спілкування з пацієнтом у ході реалізації реабілітаційного процесу;
- проведення огляду, пальпаторного обстеження, тестування сили й тону м'язів, основних рухових функцій пацієнта;
- планування реабілітаційного процесу, складання програми з фізичної реабілітації;
- здійснення реабілітаційних заходів згідно з виявленою патологією, корекція процесу фізичної реабілітації за результатами повторних обстежень;
- здійснення контролю за основними життєвими показниками пацієнта під час проведення фізичної реабілітації та адекватна реакція на їх зміну;
- заохочення та залучення пацієнта до самостійного виконання необхідних вправ і дій;
- забезпечення підбору та модифікації технічних допоміжних засобів згідно з потребами конкретного пацієнта;
- визначення рівня порушення рухових функцій та фізичного стану пацієнта, з яким буде проводитись фізична реабілітація, використовуючи інформативні та надійні тести;
- оцінка і формулювання висновку про якість й ефективність окремого реабілітаційного заняття тощо.

Клінічна діяльність фахівця з фізичної терапії складається з: 1) реабілітаційного обстеження, 2) оцінювання, 3) визначення реабілітаційного діагнозу, 4) складання прогнозу та 5) здійснення реабілітаційного втручання. Обстеження обов'язково передує будь-якому втручання, яке проходять усі пацієнти згідно з медичним діагнозом. Зазвичай клінічна діяльність фахівця з фізичної терапії охоплює всі п'ять складників. У деяких випадках клінічна діяльність обмежується виконанням лише одного (обстеження) або двох, трьох, чотирьох інших складників, наприклад, проведення обстеження (огляду), оцінки, визначення реабілітаційного діагнозу і прогнозу, але без втручання.

Реалізація клінічної діяльності фахівця з фізичної терапії здійснюється в лікувальних та реабілітаційних установах і передбачає участь у встановленні реабілітаційного діагнозу та виконанні реабілітаційної програми. Вона охоплює втручання під час гострих станів, функціональне відновлення, підтримку досягнутих результатів, профілактику виникнення дисфункцій. Направлення до фахівця з фізичної терапії пацієнт отримує безпосередньо від лікаря. Направлення містить перелік проблем, вирішення яких належить до компетенції фізичного терапевта.

Позаклінічна діяльність фахівця з фізичної терапії та реабілітації охоплює участь у наукових дослідженнях, навчальних програмах, консультуванні, викладацькій та адміністративній діяльності.

Слід звернути увагу на те, що специфіка діяльності фахівців у сфері навчання й відновлення засобами фізичної терапії та реабілітації передбачає вирішення завдань не лише психофізичного, але й психосоціального рівня. Велику роль для майбутнього фахівця з фізичної терапії у встановленні контактів з пацієнтами та іншими спеціалістами відіграють комунікативні здібності та компетентність в спілкуванні, що є одним із головних чинників високого професіоналізму. У свою чергу, професійна компетентність фахівця дає можливість визначати фактичні завдання і ставити відповідні цілі, що призведе до підвищення ефективності проведених реабілітаційних заходів [3].

Знання, вміння і навички, якими студент повинен оволодіти під час навчання, становлять основу його професійної компетентності. Оскільки компетентність пов'язана з відповідними результатами навчання, то доцільно її розглядати з точки зору знань, умінь і навичок, які повинні отримати студенти в процесі навчання. З теорії педагогіки, знання – це продукт пізнання людиною предметів і явищ, діяльності, законів природи і суспільства. Уміння – це використання суб'єктом певних знань і навичок для вибору і здійснення прийомів дій відповідно до поставленої мети. Навичка – дія, що характеризується високою мірою засвоєння (усталене вміння).

Відповідно до Кваліфікаційного паспорту майбутній фахівець з фізичної терапії повинен поєднувати широку фундаментальну, наукову і практичну підготовку, досконало володіти своєю спеціальністю, бути здатним до швидкого освоєння нових напрямів професійної діяльності, постійно поповнювати свої знання, професійно і компетентно вирішувати професійні завдання, вільно володіти професійною термінологією, мати розвинуте відчуття професійної гідності та соціальної відповідальності, а також відчувати потребу в постійній самоосвіті і професійному удосконаленні [6].

Вивчення і аналіз освітньої програми підготовки бакалавра за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерго-терапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» з метою формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної терапії свідчать, що в процесі професійної діяльності фахівців даної галузі виділяють виробничі функції, типові задачі діяльності, уміння та компетенції, якими вони повинні оволодіти під час навчання в закладі вищої освіти. У межах цієї програми зазначено, що майбутній фахівець з фізичної терапії повинен володіти загальними і професійними компетентностями.

До загальних компетентностей віднесено: здатність застосовувати спеціальні знання у практичній діяльності; здатність спілкуватися рідною та іноземною мовами як усно, так і письмово в професійній діяльності; здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел; здатність взаємодіяти в колективі; здатність спілкуватися з нефхівцями своєї галузі; здатність виявляти ініціативу; активна участь у поліпшенні стану довкілля, забезпечення здоров'я та гармонійного розвитку людини, рівня якості та безпеки її життя.

До професійних компетентностей віднесено: здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в галузі фізичної культури та фізичної реабілітації; здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України з цих галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми, пов'язані з відновленням порушених функцій органів та систем засобами фізичної реабілітації, фізичної культури та спорту; здатність проводити менеджмент у галузі охорони здоров'я; наукову та навчальну діяльність із застосуванням положень, теорій і методів біологічних, медичних, педагогічних та соціальних наук, фізичної культури, наукових досліджень, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної діяльності; здатність до наукової діяльності та проведення досліджень на відповідному рівні.

На підставі узагальнення програмних результатів навчання визначаємо такі групи професійних компетентностей у структурі професійної компетентності фахівців з фізичної терапії:

1. Науково-методичні: здатність до здобуття знань і розуміння поглибленого рівня в розв'язанні наукових проблем у фізичній терапії шляхом застосування комплексу сучасних методик та методів досліджень; критичне осмислення відповідних проблем, наявних у галузі охорони здоров'я, фізичної реабілітації; здатність використовувати сучасні дані, накопичені в результаті наукових досліджень як безпосередньо в предметній області фізичної реабілітації і адаптивної фізичної культури, так і у фізіології, медицині, біохімії, біомеханіці, психології, педагогіці, теорії і методиці фізичного виховання, теорії управління; здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію та ін.

2. Особистісні: здатність до проведення вербального і невербального спілкування, спостереження, вислуховування, постановки запитань, здатність вести співбесіду з різними групами співрозмовників, проведення й участі у зборах; здатність до мобілізації духовних сил, формування свідомого ставлення до реальності і

власних можливостей у самореалізації; прагнення до самовдосконалення та покращення якості реабілітаційних послуг та ін.

3. Медико-біологічні: здатність до проведення реабілітаційного обстеження та тестування основних функціональних можливостей пацієнтів різних нозологічних груп; обробки інформації; аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції; здатність збирати анамнез, виконувати реабілітаційне обстеження, тестування, огляд та документувати їх результати; безпечно та ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення реабілітаційних заходів, пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта, технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування; знання та навички до використання пристроїв, приладів та обладнання для проведення реабілітаційних заходів; пристроїв та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічних допоміжних засобів пересування та самообслуговування; здатність до визначення оптимізації функціонального стану людини, підвищення рівня здоров'я; вміння розробляти профілактичні заходи щодо захворювань і ускладнень внаслідок підвищення неспецифічних і специфічних факторів захисту; здатність визначати характерні особливості розвитку і функціонування організму, пов'язаних з вадою тієї або іншої функціональної системи тощо.

4. Реабілітаційні та терапевтичні: розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції засобами фізичної терапії та реабілітації; вміння пояснювати медичні, педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії та реабілітації; проводити безпечну практичну діяльність для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця; здатність забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та формулювати цілі, пояснювати програму фізичної терапії та реабілітації; проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати; демонструвати вміння ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та реабілітації; формування позитивних компенсацій та ліквідації негативних; визначати ефективний розвиток локомоторно-статичних функцій організму; здатність до формування вмінь, навичок аналізу та реалізації фізичної діяльності та ін.

5. Психолого-педагогічні: здатність встановлювати взаємозв'язок між вихованням людини з особливими потребами в умовах сім'ї та спеціально організованого процесу; здатність до розкриття змісту, засобів, методів та організаційних форм виховання і навчання відповідно до кожного типу спеціальної установи; здатність розробляти принципи і методи подолання наслідків вади, шляхи і способи підготовки людини з особливими потребами до життєвих ситуацій; здатність адаптувати людей, які мають функціональні обмеження, до фізичних і соціальних умов навколишнього середовища; вміння навчати пацієнта (або опікунів) самообслуговуванню (догляду), профілактиці ускладнень, захворювань, травм та ін. здоровому способу життя; здатність визначати суттєвості спеціальної організації процесу виховання та навчання при окремих нозологіях та ін. [1, 2, 5].

Оскільки професія фізичного терапевта відноситься до професій типу «людина-людина», важливе місце у структурі професійної компетентності даного фахівця посідають професійно важливі якості.

Професійно важливі якості фізичного терапевта – це індивідуальні психофізіологічні якості й властивості особистості, що визначають професійну придатність, впливають на успішність освоєння професії, ефективність удосконалення і можливості якісного та результативного здійснення професійної діяльності [5].

Можна сказати, що в професійно важливі якості фізичного терапевта концентровано з'єднуються і проявляються основні загально професійні та професійні компетенції, формування і розвиток яких є завданням і результатом сучасної освіти у вищій школі.

Враховуючи специфіку професійної діяльності фізичного терапевта та вимоги психограми фахівця з фізичної терапії, можна виділити такі професійно важливі якості фізичного терапевта: а) моральні (ввічливість, тактовність, відкритість, правдивість, порядність, справедливість, чесність, уважність); б) комунікативні (уміння, навички, способи здійснення спілкування і взаємодії, уміння встановлювати психологічний контакт, долати бар'єри спілкування, вербальна активність, емпатія); в) когнітивні (осмисленість сприйняття, обсяг та оперативність пам'яті, гнучкість, аналітичність, креативність мислення, розвинута увага, стійкість уваги, спостережливість, культура мовлення); г) емоційно-вольові (готовність до прийняття рішень, емоційна стійкість, позитивна спрямованість на професійну діяльність, упевненість в собі, самовладання, сміливість, терплячість, вимогливість, саморегуляція, самоконтроль, стресостійкість); д) особистісно-характерологічні та рефлексивні (скромність, самокритичність, адекватна самооцінка, почуття власної гідності та честі, здатність до самовиховання до самовдосконалення).

Висновки. Таким чином, професійна компетентність майбутнього фахівця з фізичної терапії поєднує систему знань та професійних вмінь за фахом, а також передбачає сформованість професійно важливих якостей фахівця, що сприяють ефективно здійсненню професійної діяльності. На підставі аналізу програмних результатів навчання, у структурі професійної компетентності фахівця з фізичної терапії виділяємо такі компетенції, як: науково-методичні, особистісні, медико-біологічні, реабілітаційні та терапевтичні, психолого-педагогічні. Виокремлено групи професійно важливих якостей фізичного терапевта (моральні, комунікативні, когнітивні, емоційно-вольові та ін.), сформованість яких забезпечить ефективне здійснення професійної діяльності.

Використана література:

1. Волошко Л. Б. Модель формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації / Л. Б. Волошко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер. «Педагогіка і психологія». – 36. статей. – Вип. 8. – Ч. 1. – Ялта : РВВКГУ, 2005. – С. 85–91.
2. Крупа В. В. Аналіз стану проблеми підготовки майбутніх фахівців фізичної реабілітації у педагогічній теорії та практиці / В. В. Крупа // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – Хмельницький : ХІСТ, 2012. – № 6. – С. 82–86.
3. Кукса В. О. Сутність фізичної реабілітації / В. О. Кукса // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2001. – № 1. – С. 46–51.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [навч. посіб.] / В. М. Мухін. – Київ : Видавництво НУФВСУ «Олімпійська література», 2005. – 470 с.
5. Прихода І. В. Організаційно-методологічні підходи до професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації в Україні / І. В. Прихода // Проблеми сучасної педагогічної освіти. – 2007. – Вип. 15. – Ч. 1. – С. 60–66.
6. Яхно П. К. Зміст професійної освіти фахівців з фізичної реабілітації / П. К. Яхно. – Київ : Наукова думка, 2014. – 193 с.

References:

1. Voloshko L.B. (2005) Model formuvannya profesiinoi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii [The model of the formation of professional competence of future specialists for physical rehabilitation]. Problems of Modern Pedagogical Education. Ser.: Pedagogy and psychology. – Sat. articles: No. 8. – Part 1. – Yalta: RVVKGU, 2005. – S. 85-91. [in Ukrainian]
2. Krupa V.V. (2012) Analiz stanu problemy pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv fizychnoi reabilitatsii u pedahohichnii teorii ta praktytsi [Analysis of the state of the problem of training future specialists for physical rehabilitation in pedagogical theory and practice]. Collection of scientific works of Khmelnytsky Institute of Social Technologies of the University of Ukraine. – Khmelnytsky: HIST 2012. – No. 6. – S. 82-86. [in Ukrainian]
3. Kuksa V.O. (2001) Sutnist fizychnoi reabilitatsii [The essence of physical rehabilitation] Theory and methods of physical education and sports. – 2001. – No. 1. – S. 46-51. [in Ukrainian]
4. Mukhin V.M. (2005) Fizychna reabilitatsiia [Physical rehabilitation]: Textbook. Kiev: NUFWSU Publishing House "Olympic Literature", 2005. – 470 s. [in Ukrainian]
5. Prikhoda I.V. (2007) Orhanizatsiino-metodolohichni pidhody do profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii v Ukraini [Organizational-methodological approaches to the professional training of specialists for physical rehabilitation in Ukraine]. Problems of Modern Pedagogical Education. – 2007. – Issue. 15. – Part 1. – S. 60-66. [in Ukrainian]
6. Yakhno P.K. (2014) Zmist profesiinoi osvity fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii [The content of professional education of specialists in physical rehabilitation]. K. : Naukova dumka, 2014. – 193 s. [in Ukrainian]

Суворова Я. В. Структура и содержание профессиональной компетентности будущего специалиста по физической терапии

Статья посвящена проблеме определения структуры и содержания профессиональной компетентности специалистов по физической терапии. В статье рассмотрено понятие «физическая терапия (физиотерапия)» и «физическая реабилитация» с позиций международной и отечественной науки и практики, определены особенности их толкования. Проанализирован международный опыт подготовки специалистов по физической терапии. Выделены и рассмотрены профессиональные функции специалиста по физической терапии. Конкретизированы виды деятельности данного специалиста; раскрыты особенности клинического и внеклинического направлений профессиональной деятельности физического терапевта. Рассмотрено содержание общих и профессиональных компетенций специалистов по физической терапии. На основании обобщения программных результатов обучения, в структуре профессиональной компетентности специалиста по физической терапии выделены компетентности: научно-методические, личностные, медико-биологические, реабилитационные и терапевтические, психолого-педагогические. Выделены группы профессионально важных качеств физического терапевта (нравственные, коммуникативные, когнитивные, эмоционально-волевые и др.), которые способствуют эффективному осуществлению профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, физическая терапия, физическая реабилитация, знания, умения, профессиональные функции, профессионально важные качества.

Suvorova I. V. Structure and content of professional competence of the future specialist for physical therapy

The article is devoted to the problem of determining the structure and content of professional competence of specialists for physical therapy. The article deals with the concept of "physical therapy (physiotherapy)" and "physical rehabilitation" from the standpoint of international and domestic science and practice, and specifies the features of their interpretation. The international experience of training specialists for physical therapy was analyzing. The professional functions of a specialist in physical therapy were distinguished and examined. The types of activity of this specialist were specified: The features of clinical and non clinical directions of professional activity of the physical therapist were revealed. The content of general and professional competencies of specialists for physical therapy was considered. Based on the generalization of the program results of training, competence in the structure of the professional competence of a specialist for physical therapy is allocated: scientific and methodological, personal, medical and biological, rehabilitation and therapeutic, psychological and pedagogical. Groups of professionally important skills of the physical therapist (moral, communicative, cognitive, emotional, etc.), which promote effective realization of professional activity were allocated.

Key words: professional competence, physical therapy, physical rehabilitation, knowledge, skills, professional functions, professionally important skills.